

ІЗДА МІДИЧНІ ПРАВА ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 9 (128),
вересень 2012 р.

ОБЛАСНИЙ КОМПІТЕТ

Львівська обласна організація професійної спілки працівників охорони здоров'я України

20–21 вересня у Львові відбувся XV з'їзд гігієністів України «Гігієнічна наука та практика: сучасні реалії». З'їзд був організований Національною академією медичних наук України, Науковим товариством гігієністів України, Проблемною комісією «Гігієна навколишнього середовища», Державною установою «Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України», Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького.

На з'їзді обговорювалися нагальні проблеми гігієнічної науки і санітарної практики.

Пропонуємо Вам Звернення делегатів 15 з'їзду гігієністів України до Уряду.

ЗВЕРНЕННЯ

Делегати з'їзду з тривогою визначають, що реформи у галузі охорони здоров'я, поки що не принесли бажаних результатів. Смертність населення, дитяча смертність збільшилися та сягнули рівня країн, що розвиваються, середня тривалість життя скоротилася порівняно з 1960–70-ими роками на 8–10 років. Ми не в змозі впоратися з епідеміями на лише СНІДу, гепатитів, але й туберкульозу. Зруйновано охорону здоров'я у сільській місцевості та на більшості промислових підприємств. У нинішній період демографічної кризи, поширеності багатьох інфекційних та неінфекційних захворювань вкрай необхідно переорієнтувати лікарську діяльність та медицину в цілому з «хвороби» на «здоров'я», Це стратегія ВООЗ і відомих організаторів охорони здоров'я. Академік М. Амосов, сторічний ювілей якого ми будемо відзначати, часто повторював: «У нас немає Міністерства охорони здоров'я, зате у нас є «Міністерство хвороб».

Охорона здоров'я – складна функціональна система, і лише системний комплексний підхід може дати бажаний результат. Це положення визнають всі міжнародні організації, які втілюють цей принциповий підхід до теорії та практики охорони здоров'я. Вирішальним чинником є наука – прикладна та фундаментальна. Якщо ми хочемо мати сучасну охорону здоров'я, ефективну профілактику, надавати якісну медичну допомогу, маємо розвивати науку, а не економити на ній. Проте фінансування науки за останні 10 років не перевищувало 0,45% ВВП, що у 5–8 разів менше, ніж у країнах ЄС.

Здійснене в останні роки реформування адміністративної, виробничої та соціальної сфер зміни, що сталися, вимагають принципово нових підходів до вирішення ключових проблем санітарно-епідемічного благополуччя населення. Започаткований процес удосконалення роботи Державної санітарно-епідеміологічної служби має орієнтуватися на повчальні уроки минулого та враховувати нові завдання, що обумовлює сучасний соціально-економічний устрій.

Незважаючи на суттєві позитивні досягнення, санітарно-епідемічна ситуація в багатьох регіонах України залишається несприятливою і продовжує погіршуватися. Ситуація, що складається у країні, вимагає від фахівців профілактичної медицини – гігієністів та епідеміологів – зосередити зусилля на вирішенні нагальних проблем збереження та поліпшення стану здоров'я населення та довкілля. Працююче населення України складає близько 20 млн. осіб, Серед них 6,5 млн. працюють у шкідливих і небезпечних умовах праці, котрі не можуть бути поліпшені через неможливість застосування сучасних технологічних і технічних рішень. Це обумовлює потребу у принципово нових підходах до оцінки загроз порушення здоров'я у працюючих та населення.

Ми свідомі, що вказані вище завдання можуть бути успішно реалізовані лише за активного сприяння уряду. Між тим, санітарно – епідеміологічну службу, на яку покладено перш за все проведення широких профілактичних, соціальних та оздоровчих заходів та контроль за їхньою ефективністю, штучно відірвано від лікувальної медицини і безпідставно різко скорочено. Окрім того, функції контролю харчових продуктів передано від санітарно-епідеміологічної до ветеринарної служби. У той же час очевидно, що лише органічна інтеграція лікувальної та профілактичної медицини за ефективної участі уряду може забезпечити соціальні та економічні перетворення з країни, успішно вирішити питання збереження фізичного та психічного здоров'я, оздоровлення умов праці та побуту населення і працюючих.

Делегати з'їзду сподіваються, що подальший розвиток профілактичної медицини та системи охорони здоров'я в цілому здійснюватиметься у творчій співдружності з урядом, вченими та досвідченими практичними діячами. Ми висловлюємо своє бажання і готовність до співпраці.

14 жовтня – День працівників державної санітарно- епідеміологічної служби

«Я вірю в гігієну, ось у чому справжній прогрес нашої науки».

М. І. Пирогов.

Майбутнє належить медицині запобіжній

Хочу привітати всіх нас із професійним святом – Днем працівників державної санітарно-епідеміологічної служби.

Написавши епіграф привітальної статті, я довго думав: можливо в кінці вислова нашого земляка, видатного хірурга Миколи Пирогова замість стверджувальної крапки поставити знак запитання? Хоча давня й неспростовна істина полягає в тому, що хворобам людини легше запобігти, ніж їх лікувати.

Майже сторічна історія Держсанепідслужби як однієї з найдієвіших систем санітарно-епідеміологічного нагляду довела свою ефективність. Потужна гігієнічна школа – від О.Доброславина, Ф.Ерісмана і до наших академіків-гігієністів А.Сердюка, Ю.Кундієва, І.Трахтенберга – не має аналогів у світі, а напрацьовані гігієнічні нормативи за багатьма показниками є одними з найжорсткіших. На жаль, ці нормативи належать до спірних питань, на які дуже хворобливо реагує як вітчизняне, так і зарубіжне бізнес-середовище, особливо нормативи стосовно харчової продукції. Адже що менш жорсткі вимоги до якості продукції, то менше витрачає, а тому отримує більший прибуток бізнес. На сьогодні на рівні територіальних громад перепоною для недобросовісного товаровиробника фактично залишилися тільки територіальні санепідстанції, які за лабораторним та кадровим забезпеченням не мають аналогів на районному рівні.

Реалії сьогодення вимагають від нас відійти від «туалетної санітарії» і повернутись обличчям до систематизації роботи зі спостереження, аналізу, оцінки та прогнозу стану здоров'я населення і середовища життєдіяльності людини, а також виявлення причинно-наслідкових зв'язків між ними. Доки ми не переведемо свою діяльність у вектор економічного обґрунтування заходів превентивної медицини і не переконаємо наших громадян і можновладців, що вкладання коштів у профілактику захворювань, збереження індивідуального та популяційного здоров'я є найбільш економічно вигідним і соціально значимим для держави, доти відчутних зрушень у забезпеченні санітарно-епідеміологічного благополуччя не відчемо.

Звичайно, в середовищі фахівців розуміють, що реформа Держсанепідслужби необхідна, але яка її мета? Поліпшення бізнес-клімату і «зелена вулиця» для отримання прибутку чи соціально-економічна відповідальність господарюючих суб'єктів перед своїми громадянами за їхнє здоров'я, здоров'я майбутніх поколінь, генетичний фонд нашої нації? Сьогодні лише близько 7% випускників шкіл можна віднести до категорії здорових.

Ми хочемо перейти на європейську модель оцінки безпечності харчових продуктів, забуваючи при цьому, що європейці йшли до цього багато років. Європейська модель передбачає передусім відповідальність виробників, які зобов'язані впровадити систему з управління якістю, оцінки небезпечності, такі як ISO, HACCP, та стандарти доброї виробничої практики. Заохочення впровадження систем якості, які повністю регламентують виробничий процес, на думку зарубіжних експертів, є дієвішим заходом для забезпечення якості продукції під час її виробництва (на етапах – сировина, виробництво, пакування, реалізація), ніж сертифікація вже готової продукції, що на практиці не виправдовує своєї

ВІТАЄМО з нагородженням!

Львівська обласна організація Профспілки працівників охорони здоров'я України вітає з нагородженням Почесною грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом»

**КОВАЛЬ
Вікторію Миколаївну**

– Голову Профспілки працівників охорони здоров'я України.

Бажаємо міцного здоров'я, нових професійних досягнень, успіхів і благополуччя.

ВІТАЄМО!

15 вересня 2012 року начальнику Головного управління Державної санітарно-епідеміологічної служби України у Львівській області, головному державному санітарному лікарю Львівської області

**ПАВЛІВУ Роману
Михайловичу**

виповнилося 60 років

Щиро вітаємо ювіляра і бажаємо міцного здоров'я, невичерпної енергії, добра, щастя і благополуччя!

*Стелися, доле, через все життя
Лише добром для доброї людини,
На довгий вік, на многі літа,
На шану від людей й тепло родини.
Хай радісні й довгі плывуть Ваші роки,
Наснага і щедрість в серці хай квітнуть,
Поки ювілей не настане столітній.*

**Колектив працівників
держсанепідслужби Львівщини**

ефективності. Уряд декларує, що введення НАССР та аналогічних міжнародних систем контролю якості та безпечності харчових продуктів зробить непотрібним регулярний контроль санітарних та інших служб в існуючому форматі. Йдеться про те, що це сприятиме розвитку бізнесу. По-перше, несерйозно сподіватися на законотворчість та порядність вітчизняного виробника, зважаючи хоча б на те, що коїться навіть зараз, за нинішньої системи контролю, по-друге, впровадження цих систем є досить недешевим для малого та середнього бізнесу.

Відповідальними за недоброякісну питну воду чи продукцію, спалахи інфекційних захворювань, засміченість населених пунктів, накопичення промислових токсичних відходів завжди є держсанепідслужба. Цікаво, що пожежників та ліквідацію пожеж нагороджують, звинувачувати інспекторів ДАІ в аварійності на дорогах нікому не спадає на думку. При тому, за будь-який спалах інфекційних хвороб чи масове отруєння персональну відповідальність несе головний санітарний лікар території, хоча спалахи отруєнь найчастіше бувають через неякісну продукцію або порушення технології приготування їжі, на що санітарна служба втратила вплив, оскільки зруйновано основну функцію нагляду та контролю – раптовість.

Від людей цієї відповідальної професії залежить стан здоров'я кожного громадянина України. Адже саме в їх постійному полі зору – питання профілактики інфекційних та професійних захворювань, запобігання впливу на здоров'я людей шкідливих факторів, турбота про безпеку та умови харчування, праці, навчання, проживання та відпочинку.

**Начальник
Головного управління держсанепідслужби
у Львівській області
Р.М.Павлів**